

Uchida & Mahler Chamber Orchestra —Mozart i Schönberg

Palau 100

Dimecres, 11 de gener de 2023 – 20 h
Sala de Concerts

Amb el suport de:

Membre de:

Programa

Mitsuko Uchida, piano
Mahler Chamber Orchestra

I

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
Concert per a piano núm. 5 en Re major, K.175

Allegro
Andante ma un poco adagio
Allegro

Arnold Schönberg (1874-1951)
Simfonia de cambra núm. 1 en Mi major, op.9

II

Wolfgang Amadeus Mozart
Concert per a piano núm. 25 en Do major, K.503

Allegro maestoso
Andante
Allegretto

Durada aproximada del concert: Primera part, 44 minuts | Pausa de 20 minuts | Segona part, 30 minuts

#clàssics #llegendes

Poema

el terra i el cel

dibuixa dues línies horitzontals, paral·leles.
comença per la de sota.

deixa-hi, a l'entremig,
prou espai per respirar, per morir-hi.

desvesteix l'ull.
arrisca't a no dir-hi la teva.

Eduard Escoffet

El terra i el cel (LaBreu edicions, 2013)

Palau de la Música Catalana

Abonaments
a la carta
a partir de
3 concerts!

Mitsuko Uchida
& Mahler Chamber Orchestra

Grigory Sokolov

Missa en Si menor de Bach
amb John Eliot Gardiner

La bella molinera de Schubert
amb Christoph Prégardien

Quartet Casals

La Patètica de Txaikovski
amb Teodor Currentzis

Il ritorno d'Ulisse in patria de Monteverdi

Goyescas de Granados
amb Javier Perianes

... i més de 100 concerts!

Abonaments a la carta fins al 15% de descompte.

Comentari

El camí que mai no acaba

L'any 2016 la pianista Mitsuko Uchida i la Mahler Chamber Orchestra van iniciar una col·laboració que s'ha confirmat com una de les unions més inspiradores dels escenaris actuals. A l'hora d'establir aquest vincle es van autoimposar tres condicions. La primera, que els programes combinessin sempre obres dels compositors que etiquetem com a Primera Escola de Viena (Haydn, Mozart, Beethoven al capdavant) i dels que incloem a la Segona Escola de Viena (amb Schönberg, Berg i Webern com a membres més destacats). La segona, que hi hagués com a mínim una obra de Mozart. La tercera, que s'hi inclogués una obra per a orquestra sola. Les combinacions que han anat sorgint d'aquesta idea resulten sempre suggeridores i posen en diàleg obres de compositors separats per més de dos-cents anys. Ens conviden a deixar-nos estar d'etiquetes per, simplement, gaudir del talent de grans genis musicals. Perquè, al capdavant, és d'això del que es tracta: d'ordenar sons i gaudir del resultat d'aquest procés creatiu.

En aquest programa, el diàleg s'estableix entre Schönberg i Mozart. Hi ha un fil primíssim que uneix les tres obres proposades i té precisament a veure amb la recerca de noves maneres d'ordenar el so. Com veurem, el *Concert per a piano núm. 5* de Mozart és, en realitat, la primera obra d'aquest gènere que compon. Busca una veu pròpia dins el marc de la seva època: l'inici del camí. En canvi, per a Schönberg, la *Simfonia de cambra núm. 1* havia de ser un final: per primer cop sent que ha trobat aquest llenguatge personal al qual hauria de ser fidel tota la vida. Avui sabem que es va equivocar de mig a mig, perquè encara li quedaven molts anys per davant i una gran revolució per fer. Per acabar, el *Concert per a piano núm. 25* de Mozart ja és una de les obres de maduresa del compositor, però no pas un punt final, ni tan sols un punt i a part. Anem a pams.

Com dèiem, el cinquè *Concert per a piano i orquestra* del catàleg mozartià és, en realitat, el primer que el geni de Salzburg va escriure. Els quatre anteriors són arranjaments i transcripcions d'altres compositors (Honauer, Raupach, Schobert i Carl Philipp Emmanuel Bach). El *Concert en Re major, KV 175* és, doncs, la seva primera incursió veritable en un gènere que li havia de donar grans èxits. Data del 1773. Molt fidel encara a la forma de sonata clàssica i a la influència directa de Haydn, aquest Mozart de disset anys ja apunta alguns trets que ens el fan imaginar buscant el camí propi. L'exemple que apareix primer –al compàs 15, per ser exactes– és la concepció dramàtica de la tonalitat, tan fonamental per entendre i copsar les seves darreres obres: un sobtat canvi de mode major a mode menor, amb aquella mestria i naturalitat que només Mozart pot exhibir. Som davant un compositor que se'ns vol adreçar amb una veu pròpia.

Una veu pròpia que Schönberg creia haver trobat quan va escriure la seva primera *Simfonia de cambra*. La va compondre el 1906, just entre la primera part dels *Gurrelieder* (1901) i la segona (1911). Convé no passar per alt aquest detall. Si el 1901 trobem un compositor encara molt proper a la tradició immediata –entenent per “tradició”, ai las, les obres de Wagner i Mahler!–, el 1911 la imminent exploració del dodecafonisme ja comença a prendre forma. Entre aquests dos moments, Schönberg va experimentant, buscant un so que pugui sentir com a personal. És en aquesta *Simfonia de cambra* on finalment el troba. O es pensa que el troba, si més no, per un moment. Algunes de les obres que escriu el 1907 (*Fried auf Erden, Zwei balladen, op. 12*) mostren la voluntat de seguir aprofundint en una sortida del Romanticisme que, sense ser un trencament total, permetés noves vies d'expressió.

El mateix títol de *Simfonia de cambra* ja deixa albirar una intenció trencadora envers les formes clàssiques. Venint de les monumentals *Simfonies* de Mahler, quin sentit té reduir l'orquestra a una formació “de cambra”? ¿O potser és que, en lloc d'estar davant d'una orquestra simfònica reduïda, som en realitat davant un quartet de corda ampliat?

Només començar, les trompes entonen un tema basat en una successió de quarts perfectes, el qual immediatament té resposta de les cordes amb una escala de tons sencers. Podria semblar un trencament amb la tonalitat, però el millor de tot és que Schönberg se les empesca per mantenir-se sempre dins l'àmbit del Mi major. Aquest, pensava el compositor vienès, havia de ser el seu camí cap a la nova música.

Però no va ser així, perquè poc després ell mateix posa els fonaments d'un nou sistema d'ordenació dels sons, el dodecafonisme. I ni tan sols quan el va tenir explorat, aquell va resultar el camí definitiu. Entre els anys 1920 i 1936 Schönberg va canviant el pas una vegada i una altra. Al *Quintet de vent* torna a la forma "clàssica" en quatre temps. Però a la *Suite op. 29* torna a experimentar al voltant d'una idea harmònica que impregna la melodia i la textura de tota l'obra. I després tenim, és clar, la seva òpera inacabada, *Moses und Aron*, en què Moisès, malgrat tenir a la mà les Taules de la Llei amb els deu manaments i haver vist Déu directament, no aconsegueix fer arribar el seu missatge al poble. Ell parla amb música dodecafònica, mentre que el seu germà, Aaron, sí que és capaç d'expressar-se de forma entenedora.

Tornem a Mozart per acabar. El *Concert per a piano núm. 25*, el va escriure tot just abans de la *Simfonia Praga*, que inaugura el període de final de la seva producció. És, per tant, un altre pas crucial en la seva trajectòria. Des del començament ens situa en un univers diferent del primerenc *Concert núm. 5*. L'orquestració hi és més rica, i l'ús de l'harmonia, més intens, en el sentit dramàtic de l'expressió. La primera entrada del piano, en lloc de reprendre el tema inicial, simplement precipita una especulació harmònica que no s'acaba de resoldre fins que han passat 145 compassos. És llavors quan assumeix el seu paper com a solista, no abans. Tota l'obra està impregnada d'un esperit de transcendir, d'anar més enllà de les normes que ha après dels seus predecessors. De tota la seva producció, Mozart tenia aquesta obra en una estima especial. Quin és, doncs, el camí? S'acaba mai? Quina etiqueta hem de posar a unes obres tan genials com les que som a punt d'escoltar?

Pep Gorgori

Musicòleg i periodista

Biografies

Mitsuko Uchida, piano

© Geoffroy Schied

És una de les artistes més venerades del nostre temps, coneguda per uns dots inigualables com a intèrpret de Mozart, Schubert, Schumann i Beethoven, i per ser una entusiasta de la música per a piano d'Alban Berg, Arnold Schönberg, Anton Webern i György Kurtág. Ha guanyat el Premi Artista de l'Any de «Musical America» en el certamen del 2022 i és la protagonista del cicle Perspectives del Carnegie Hall durant les temporades 2022-23, 2023-24 i 2024-25. El seu darrer enregistrament, amb les *Variacions Diabelli* de Beethoven, publicat al principi d'any, va rebre les lloances de la crítica, i ha estat guardonat amb el Premi Gramophone de piano 2022.

Al llarg de molts anys ha mantingut una estreta relació amb les orquestres més reconegudes del món, com ara la Berliner Philharmoniker, Royal Concertgebouw Orchestra, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, London Symphony Orchestra, London Philharmonic Orchestra i, als Estats Units, Chicago Symphony i Cleveland Orchestra, amb la qual recentment ha ofert la seva actuació número 100 al Severance Hall. Entre els directors amb qui ha treballat en estreta col·laboració, cal esmentar Bernard Haitink, Sir Simon Rattle, Riccardo Muti, Esa-Pekka Salonen, Vladimir Jurowski, Andris Nelsons, Gustavo Dudamel i Mariss Jansons.

Des del 2016 Mitsuko Uchida és sòcia artística de la Mahler Chamber Orchestra, amb la qual participa actualment en un projecte de gira programat durant diverses temporades que la durà per Europa, el Japó i l'Amèrica del Nord. També actua habitualment en recital a Viena, Berlín, París, Amsterdam, Londres, Nova York i Tòquio, i és una convidada freqüent al Salzburg Mozartwoche i al Festival de Salzburg.

Enregistra en exclusiva per a Decca, i la seva discografia, guanyadora de diversos premis, inclou la integral de *Sonates per a piano* de Mozart i Schubert. Ha rebut dos premis Grammy –pels *Concerts* de Mozart amb la Cleveland Orchestra i per un àlbum de *lieder* amb Dorothea Röschmann– i la seva gravació del *Concert per a piano* de Schönberg amb Pierre Boulez i la Cleveland Orchestra va merèixer el Premi Gramophone al millor concert.

Membre fundadora del Borletti-Buitoni Trust i directora del Marlboro Music Festival, Mitsuko Uchida ha rebut la Medalla d'Or Mozart del Mozarteum de Salzburg i el Praemium Imperiale de la Japan Art Association. També ha estat guardonada amb la Medalla d'Or de la Royal Philharmonic Society i la Medalla Wigmore Hall, i té títols honorífics de les universitats d'Oxford i Cambridge. El 2009 va ser nomenada Dame Commander de l'Orde de l'Imperi Britànic.

Mahler Chamber Orchestra

© May Zircus

La temporada 2022-23 la **Mahler Chamber Orchestra (MCO)** celebra el seu vint-i-cinquè aniversari. Des que va ser fundada l'any 1997, segueix donant forma contínuament al seu so distintiu, a la identitat artística independent i a una estructura àgil i democràtica. Fins avui, els seus socis artístics, juntament amb l'equip gestor són els encarregats de l'administració de l'MCO.

Claudio Abbado, el mentor fundador de l'orquestra, va inspirar el conjunt a desenvolupar una filosofia basada en el poder de l'escolta i la comunicació, tant en termes d'estructura com musicalment. L'orquestra s'enriqueix gràcies al suport dels col·laboradors artístics en la creació de projectes pluriennals centrats en un tema artístic específic.

Aquests col·laboradors artístics: els pianistes Mitsuko Uchida i Leif Ove Andsnes, el violinista Pekka Kuusisto, el guardonat director Daniel Harding, l'assessor artístic Daniele Gatti i el soci artístic d'experiències immersives Henrik Oppermann-Schallgeber inspiren i donen forma a l'orquestra. Aquestes relacions també han estat el catalitzador d'estretes col·laboracions amb George Benjamin, Gustavo Dudamel, Patricia Kopatchinskaja i Yuja Wang.

L'orquestra aplega membres de vint-i-set nacionalitats, i cadascun dels músics viu en un indret diferent del món, per arribar en directe al públic de quaranta països dels cinc continents. Connecta amb una comunitat global mitjançant residències anuals al Carnegie Hall de Nova York, Southbank Centre de Londres, Philharmonie de Berlín, Festival de Lucerna, Heidelberger Fruhling, Mozartwoche de Salzburg, Festival de Saint-Denis i Festival de Música de Pequín.

En l'àmbit educatiu i de la divulgació, els tres projectes emblemàtics de l'MCO són: l'MCO Academy, on els membres de l'MCO comparteixen la seva passió i experiència amb la propera generació de músics d'orquestra en col·laboració amb l'Orchesterzentrum NRW; d'altra banda, l'Unboxing Mozart, que convida el públic al cor de l'orquestra mitjançant l'ús de caixes de so úniques, i el projecte Feel the Music, que obre el món de la música als nens sords i amb dificultats auditives, tot fomentant una experiència sensorial de cos sencer.

Quan, l'any 2020, per la pandèmia, l'orquestra no va poder desenvolupar les activitats habituals, un important suport públic li va permetre centrar-se més intensament i proactiva en temes relacionats amb la comunitat, la sostenibilitat i la tecnologia digital. Juntament amb el seu soci artístic per a experiències immersives, Henrik Oppermann-Schallgeber, l'MCO incorpora les noves tecnologies digitals a la sala de concerts i més enllà. Henrik Oppermann i l'MCO llançaran tres projectes en el marc de la seva sèrie virtual Future Presence, dissenyats per apropar l'oient a l'actuació i encara més a la música en si mateixa.

La cloenda del projecte Mozart Momentum 1785-1786, amb Leif Ove Andsnes dalt de l'escenari dels BBC Proms, va donar el tret de sortida de la seva vint-i-cinquena temporada. L'MCO, que viatja sovint per Europa i els EUA, amb Mitsuko Uchida ofereixen un programa que combina composicions de les dues escoles vieneses. La innovació a través de l'exploració de nous formats de concert i el replantejament de la tradició serà un punt central de la trobada de l'orquestra amb Pekka Kuusisto. Noves col·laboracions, com la creada amb l'emergent directora estel·lar Joana Mallwitz, i el violista Antoine Tamestit, s'alternaran amb contactes duradors, com ho són els establerts amb Daniel Harding, Isabelle Faust i George Benjamin. D'aquests darrers, cal esmentar que l'MCO va participar anteriorment en la creació d'obres que han passat a formar part del repertori habitual, i s'aplegaran per a una nova composició l'estiu del 2023. Abans, però, l'orquestra s'embarcarà en una gira per algunes de les sales més prestigioses d'Europa amb Andris Nelsons i Lang Lang. Un nou horitzó s'obrirà la temporada 2024-25, quan la MCO assumeixi la direcció artística del Musikwoche Hitzacker per un període de cinc anys.

La temporada d'aniversari de la Mahler Chamber Orchestra rep el suport de la Fundació MCO.

Formació

Mahler Chamber Orchestra

Flauta

Chiara Tonelli

Oboès

Kyeong Ham

Emma Schied (*Corn anglès*)

Clarinets

Vicente Alberola

Benoît Savin

Hugo Miguel Dores de Queiros (*clarinet baix*)

Fagots

Guillaume Santana

Pierre Gomes Da Cunha (*contrafagot*)

Trompes

Jose Vicente Castello Vicedo

Jonathan Wegloop

Trompetes

Christopher Dicken

Florian Kirner

Timpani i percussió

Martin Piechotta

Violins 1rs

José Maria Blumenschein, *concertino*

Alexandra Preucil

Elvira van Groningen

Fjodor Selzer

David Fonseca Gonzalez

Hwa-Won Rimmer

Nicola Bruzzo

Timothy Summers

Violins 2ns

Sarah Oates, *cap de secció*

Christian Heubes

Michiel Commandeur

Nanni Malm

Naomi Peters

Paulien Holthuis

Stephanie Baubin

Violes

Joel Hunter, *cap de secció*

Benjamin Newton

Mladen Somborac

Shira Majoni

Yannick Dondelinger

Violoncelles

Frank-Michael Guthmann, *cap de secció*

Moritz Weigert

Philipp von Steinaecker

Stefan Faludi

Contrabaixos

Rodrigo Moro Martín, *cap de secció*

Johane Gonzalez Seijas

Naomi Shaham

També et pot interessar...

Palau 100

Dijous, 19.01.23 - 20 h

Sala de Concerts

Patricia Kopatchinskaja, violí
Orfeó Català (Pablo Larraz, director)
Orquestra Simfònica de Bamberg
Jakub Hruša, director

A. Pärt: *Berliner messe*

I. Stravinsky: *Concert per a violí en Re major*

A. Dvorák: *Simfonia núm. 9, "del Nou Món"*

Preus: de 20 a 68 €

Palau 100 - Concert Extraordinari

Dissabte, 18.02.12 - 20 h

Sala de Concerts

Carolín Widmann, violí
Orfeó Català (Pablo Larraz, director)
**Orquestra Simfònica de Barcelona i
Nacional de Catalunya**
Jörg Widmann, director

J. Widmann: *Con brio*

J. Widmann: *Concert per a violí núm. 2*

J. Widmann: *Variacions sobre El cant dels ocells*. Fantasia per cor i orgue (2022). Obra d'encàrrec del Palau de la Música Catalana (estrena absoluta)

L. van Beethoven: *Simfonia núm. 7, en La major, op. 92*

Preus: 20 a 48 €

Palau 100

Dijous, 23.02.23 - 20 h

Sala de Concerts

Pablo Ferrández, violoncel
Orquestra Simfònica d'Anvers
Elim Chan, directora

D. Xostakóvitx: *Concert per a violoncel núm. 1, en Mi bemoll major*

S. Prokófiev: *Suite del ballet 'Romeu i Julieta'*

Preu: 15 a 28 €

Mecenes d'Honor

Mecenes Protectors

Mitjans Col·laboradors

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Calaf Grup – Cardoner Grup – Catalonia Hotels & Resorts – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Deloitte – Eurofirms Group – FC Barcelona – Fundació Antiques Caixes Catalanes – BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – La Fageda – Quadris – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L.

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Inclos Interiorisme, S.L. – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Membres Palau XXI

Mª Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Marta Barnes – professor Rafael I. Barraquer Compte – Mariona Carulla Font – Lluís Carulla Font – Carlos Colomer Casellas – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarissas – María José Lavin Guitart – Anna Saura Miarnau – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – M^a. del Carmen Pous Guardia – Josep Colomer Maronas – Joaquim Uriach Torello

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

